

Proiect: Conturi nationale satelit ale economiei sociale din Romania

Pentru ca economia sociala din Romania sa devina vizibila!

Activitatea 1: Raport preliminar

**Raport preliminar Versiunea 1 - Unitati institutionale parte a economiei sociale
FDSC, Ancuta Vamesu**

Cuprins

Context	2
Economia sociala – analiza pe baza criteriilor CIRIEC.....	4
1. Privat - public.....	4
2. Organizate formal.....	5
3. Autonomia decizională și libertate de asociere,	5
4. Producator piata sau non-piata.....	5
1. Subsectorul comercial sau de afaceri al economiei sociale	5
2. Subsectorul necomercial al economiei sociale.....	9
5. Constrangerea distribuirii partiale a profitului.....	9
ESA 95 Unitatile institutionale.....	10
Sectoare institutionale in care regasim entitati ale economiei sociale si	11
1. SOCIETĂȚILE NEFINANCIARE (S.11)	11
2. SOCIETĂȚI FINANCIARE (S.12)	12
Subsectorul: Alte instituții financiare monetare (S.122).....	13

Context

Proiectul va lucra in cadrul metodologic furnizat de *Sistemul european de conturi naționale și regionale* (ESA 1995 sau ESA 95) și de Manualul de conturi satelit pentru economia sociala CIRIEC.

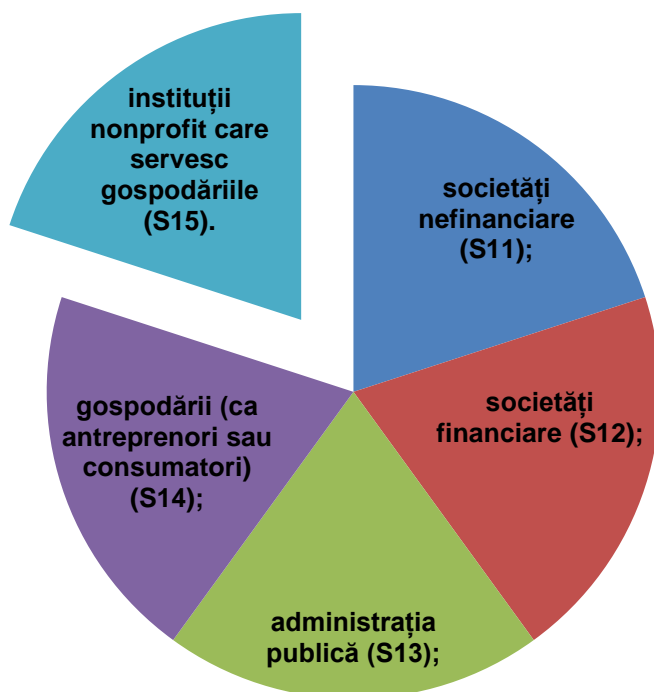
Acestea sunt definite in REGULAMENTUL (CE) NR. 2223/96 AL CONSILIULUI din 25 iunie 1996 privind Sistemul European de conturi naționale și regionale din Comunitate (JO L 310, 30.11.1996, p. 1) disponibil aici

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1996R2223:20030807:RO:PDF>

Prezentul raport furnizeaza o selectie din articolele si pasajele relevante din cele doua materiale identificand zonele asupra careia echipa va trebui sa conduca o documentare de profunzime – legal, administrativ-contabil, surse de date in urmatoarea perioada.

ESA grupeaza entitățile (unități instituționale) care desfășoară activități productive în cinci *sectoare instituționale* care se exclud reciproc și care alcătuiesc fiecare economie națională:

- 1) societăți nefinanciare (S11);
- 2) societăți financiare (S12);
- 3) administrația publică (S13);
- 4) gospodării (ca antreprenori sau consumatori) (S14);
- 5) instituții nonprofit care servesc gospodăriile (S15).

**Cele 5 sectoare insitucionale ale economiei cf ESA 95
Economia sociala se regaseste
in sectoarele 11, 12 - partial si 15 - integral**

În proiect vom verifica în ce măsură toate elementele informative necesare pentru compilarea datelor referitoare la unitățile analizate în SEC sunt disponibile în bilanțurile contabile sau în anchetele prin care datele sunt efectiv culese sunt introduse, în mod progresiv, Codurile numerice din fața paragrafelor marchează extrasele din Regulamentul ESA (EX. 3.27)

Cea mai importantă constrângere cu care se confruntă demersul tuturor celor care se ocupă de statistica economiei sociale este lipsa unei definiții clare și riguroase a conceptului și a domeniului de aplicare a economiei sociale la nivel național și chiar european și care ar putea fi utilizată în mod util de sistemele de conturi naționale.

Lipsa acestei definiții îngreunează delimitarea domeniului de studiu și **identificarea unităților instituționale** cu caracteristici comune care fac parte din acest sector.

În consecință, vom porni de la definiția de lucru a economiei sociale, propusă în raportul și manualul CIRIEC¹, vom lua principalele caracteristici și vom încerca să identificăm acele unități instituționale care, prin cadrul lor legal și administrativ – contabil corespund criteriilor CIRIEC pentru apartenența la economia socială și criteriilor ESA 95 pentru delimitarea domeniului de studiu dpdv statistic.

- Criterii de apartenență a unităților instituționale care fac parte din economia socială

Sunt parte din economia socială setul de întreprinderi

- *private*
- *organizate formal,*
- *cu autonomie decizională și libertate de asociere,*
- *create pentru a întâmpina nevoile membrilor prin intermediul pieței – cooperative, organizații mutuale – pentru membri, de înțajutorare, prin producerea de bunuri și furnizarea de servicii, asigurări și finanțare,*
- *în care procesul decizional și orice distribuire a profiturilor sau a excedentelor între membri nu sunt direct legate de aportul de capital sau de cotizațiile plătite de membri, fiecare dintre aceștia dispunând de un vot,*
- *sau se desfășoară, în orice situație, prin intermediul unor procese decizionale democratice și participative.*

Conform CIRIEC Economia socială include și organizațiile private organizate formal, cu autonomie decizională și libertate de asociere, care prestează servicii necomerciale pentru gospodării și ale căror excedente, dacă există, nu pot fi însușite de agenții economici care le creează, controlează sau finanțează.

Diversitatea formelor de întreprindere se poate defini în funcție de diferite criterii, cum ar fi dimensiunea, structura juridică, formele de acces la finanțare, obiectivele, drepturile financiare și politice atribuite capitalului (distribuția profiturilor și dividendelor, drepturile de vot) sau componența capitalului, public sau privat, numirea directorilor, importanța pentru economia (europeană, națională și locală), locurile de muncă, riscul de faliment etc. Toate acestea creează o matrice de diversitate care este prezentată în formă simplificată în următorul tabel.²

TIPURI DE ÎNTEPRINDERI ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ

1. Sector public

¹ ECONOMIA SOCIALĂ ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ - Rezumatul raportului întocmit pentru Comitetul Economic și Social European de Centrul Internațional de Cercetare și Informare privind Economia Publică, Socială și Cooperatistă (CIRIEC)

² Avizul Comitetului Economic și Social European privind diversitatea formelor de întreprindere (aviz din proprie inițiativă) (2009/C 318/05)

2. Cotat
3. Necotat
4. Familial
5. Parteneriat
6. Economia sociala - În unele state membre, precum și în Parlamentul European, Comisia Europeană și CESE, aceste tipuri de întreprindere sunt cunoscute sub numele de „întreprinderi de economie socială” (IES). Aceasta este o categorie sociologică, nu un termen juridic
 - Cooperativă
 - Societate mutuală
 - Fundație
 - Asociație
 - Alte forme nonprofit care pot fi întâlnite în statele membre

Aceste întreprinderi se încadrează în funcție de dimensiune în 3 categorii mari:

- Multinațională
- Mare
- Mică și mijlocie

Majoritatea întreprinderilor de economie socială se încadrează în categoria întreprinderilor mici și mijlocii. Există însă și întreprinderi mari în rândul tuturor categoriilor de întreprinderi aparținând economiei sociale.

Conform jurisprudenței Curții de Justiție a Comunităților Europene (5), fundațiile, asociațiile și alte organizații nonprofit pot fi considerate „operatori economici” în măsura în care desfășoară „activități economice” în sensul articolelor 43 și 49 din Tratatul CE; prin urmare, au fost incluse în această clasificare.

Economia socială – analiza pe baza criteriilor CIRIEC

Entitățile economiei sociale se regăsesc printre acele unități instituționale care îndeplinesc criteriile CIRIEC menționate mai sus. Le vom lua pe rând:

1. Privat - public

Conform ESA95

3.28. Prima distincție este între producătorii privați și producătorii publici. Un producător public este un producător controlat de către administrația publică. În cazul instituțiilor fără scop lucrativ, un producător public este o instituție fără scop lucrativ controlată și majoritar finanțată de către administrația publică. Toți ceilalți producători sunt producători privați. Controlul se definește ca fiind capacitatea de a determina politica generală sau strategia unității instituționale, prin numirea directorilor sau administratorilor săi. Deținerea a mai mult de jumătate din acțiunile unei societăți este o condiție suficientă, dar nu necesară pentru asigurarea controlului (a se vedea punctul 2.26.).

2.26 Controlul asupra unei societăți se definește ca puterea de a determina politica generală, alegând directorii adecvați, dacă este necesar.

Pentru a avea controlul asupra unei societăți, o unitate instituțională (o altă societate, o gospodărie a populației sau o unitate a administrației publice) trebuie să dețină mai mult de jumătate din acțiuni cu drept de vot, sau să controleze într-un alt mod, mai mult de jumătate din voturile atribuite acționarilor săi. În plus, o administrație publică, poate exercita controlul asupra unei societăți ca rezultat al unui act cu putere de lege sau regu lamente care îi conferă puterea să determine politica societăți sau să-i numească directorii

Tema de gandire

Pentru proiectul nostru ar urma sa excludem entitatile care se gasesc sub controlul autoritatilor publice.

Asociatii, fundatii, cooperative care se afla sub controlul autoritatilor publice locale – cele care sunt constituite de acestea.

Cum? –

Registrul ONG furnizeaza informatii despre fondatori

Registrul Comertului poate furniza informatii despre actionariatul cooperativelor – mai intai trebuie sa stabilim daca cooperativele indeplinesc criteriul non-profit.

2. Organizate formal

Pe baza acestui criteriu excludem sectorul institutional al gospodăriilor (ca antreprenori sau consumatori) (S14);

3. Autonomia decizională și libertate de asociere,

Definiție ESA 95: Unitatea instituțională este un centru elementar de decizie economică caracterizată printr-un comportament unitar și autonomie de decizie în exercitarea funcției principale. O unitate rezidentă este unitate instituțională în cazul în care beneficiază de autonomie decizională în exercitarea funcției principale și când dispune de o contabilitate completă sau ar fi în măsură să elaboreze un set complet de conturi la cerere, atunci când este posibil și necesar, atât din punct de vedere economic, cât și legal.

Pentru a spune că o unitate beneficiază de autonomie de decizie în exercitarea funcției principale, unitatea trebuie:

- (a) să aibă dreptul să dețină în nume propriu bunuri și active; prin urmare, este în măsură să schimbe proprietatea asupra bunurilor sau activelor prin operațiuni cu alte unități instituționale;
- (b) să aibă capacitatea de a lua decizii economice și de a exercita activități economice, pentru care este direct responsabilă în fața legii;
- (c) să aibă capacitatea de a face plăți în nume propriu, de a-și asuma obligații sau alte angajamente și de a încheia contracte în nume propriu.

Pentru a putea spune că o unitate deține un set complet de conturi, unitatea trebuie să țină documente contabile care să cuprindă toate operațiunile economice și financiare pe care le-a efectuat în cursul unei perioade de referință contabilă, precum și un bilanț al activelor și pasivelor.

4. Producator piata sau non-piata

Cel de al 4lea criteriu pe care il avem in vedere este acela ca intreprinderile din economia sociala sunt *create pentru a întâmpina nevoile membrilor prin intermediul pieței* – cooperative, organizatii mutuale – pentru membri, de intrajutorare, *prin producerea de bunuri și furnizarea de servicii, asigurări și finanțare,*

Conform CIRIEC economia sociala are doua subsectoare:

1. Subsectorul comercial sau de afaceri
2. Subsectorul necomercial al economiei sociale

1. Subsectorul comercial sau de afaceri al economiei sociale

Subsectorul comercial al economiei sociale este format, în esență, din:

- cooperative

- societăți mutuale (de intrajutorare, care se creaza pentru a servi interesele/ a raspunde la nevoile membrilor) - există o legătură indisolubilă și inseparabilă între calitatea de mutualist (membru) și cea de titular al unei polițe (beneficiarul activității societății mutuale) – CARuri, CARPuri, obsti, asociatii de proprietari de case sau paduri
- grupuri de afaceri controlate de cooperative, societăți mutuale și alte organizații ale economiei sociale,
- alte întreprinderi similare și anumite instituții nonprofit care servesc întreprinderi din economia socială – în Romania uniunile/federatiilecooperativelor si CARurilor.

Fac parte din sectorul comercial al economiei sociale acele entitati care sunt producători de piata conform ESA 95 – vezi mai jos, ceea ce înseamnă că producția lor este în principal destinată vânzării pe piață la prețuri semnificative din punct de vedere *economic*.

Producator de piata – ESA 95

Care sunt unitățile instituționale considerate producatori de piata: Distincția între producătorii de piață/pentru consumul final propriu/alți producători non-piață conform ESA 95

Conform Manualului CIRIEC „ESA 95 considers co-operatives, mutual societies, holding companies, other similar companies and non-profit institutions serving them to be market producers ESA 95,

În cazul unităților instituționale ca producători, vom avea în vedere producătorii privați alții decât gospodariilor – vom exclude deci producătorii publici. Apoi vom face distincția între instituțiile fără scop lucrativ și alți producători privați. Aceste distincții sunt rezumate în tabelul de mai jos. Sunt de asemenea prezentate implicațiile asupra clasificării pe sectoare.

Privat sau public	Tip unitate instituționala	Scopul – profit/ non-profit Constrangerea asupra distribuirii profitului	Produsele vandute acopera mai mult de 50% din costurile de productie?	Tip de producator	Sector
Privat	Alti producatori privati – inclusiv cvasi-societati apartinand gospodariilor populatiei)	Institutie fara scop lucrativ	Da	De piata	Societati
			Nu	Altii non-piata	Institutiile fara scop lucrativ in serviciul gospodariilor populatiei
		Altele		De piata	Societati
Public			Da	De piata	Societati
			Nu	Altii non-piata	Administratie publica

3.17. **Definiție: Producția de piață** reprezintă producția vândută sau destinată vânzării pe piață (a se vedea punctul 3.18.).

3.18. Producția de piață cuprinde:

(a) produsele vândute la prețuri semnificative din punct de vedere economic;

Definiție: În SEC noțiunea de „preț semnificativ din punct de vedere economic” al unui produs este parțial definită în raport cu unitatea instituțională și UTA locală în calitate de producători (a se vedea punctele 3.27.-3.40.). De exemplu, prin convenție, totalitatea producției întreprinderilor neconstituite în societăți aparținând gospodăriilor populației, care este vândută altor

unități instituționale, este considerată a fi vândută la preț semnificativ din punct de vedere economic, deci trebuie considerată producție de piață. Producția altor unități instituționale este considerată ca fiind vândută la preț semnificativ din punct de vedere economic numai în condițiile în care peste 50 % din costurile de producție sunt acoperite prin vânzare.

(b) schimbul în natură al produselor;

(c) produsele utilizate pentru efectuarea de plăți în natură (inclusiv produsele pentru remunerarea angajaților în natură și veniturile mixte în natură);

(d) produsele livrate de către o UTA locală unei alte UTA locale aparținând aceleiași unități instituționale și destinate a fi utilizate de către aceasta din urmă ca un consum intermediar sau final;

(e) produsele adăugate la stocurile de produse finite și în curs de execuție destinate uneia sau mai multor utilizări precizate mai sus, inclusiv creșterea naturală a animalelor și a plantelor, precum și construcțiile neterminate al căror cumpărător nu se cunoaște.

În cazul altor producători privați, trebuie făcută distincția între instituțiile fără scop lucrativ – vezi mai jos și alți producători privați.

Instituțiile fara scop lucrativ

Definiție: O instituție fără scop lucrativ (INP) este definită drept o persoană juridică sau socială creată în scopul producerii de bunuri și servicii și al cărei statut nu îi permite să fie o sursă de venit, de profit sau de orice alt câștig financiar pentru unitatea care a creat-o, o controlează sau o finanțează. În practică, activitățile lor productive trebuie să creeze excedente sau deficite, dar nici o altă unitate instituțională nu poate să-și însușească eventualul excedent.

Toți ceilalți producători privați care nu sunt instituții fără scop lucrativ sunt producători de piață. Aceștia sunt clasificați în sectoarele societăților nefinanciare sau financiare.

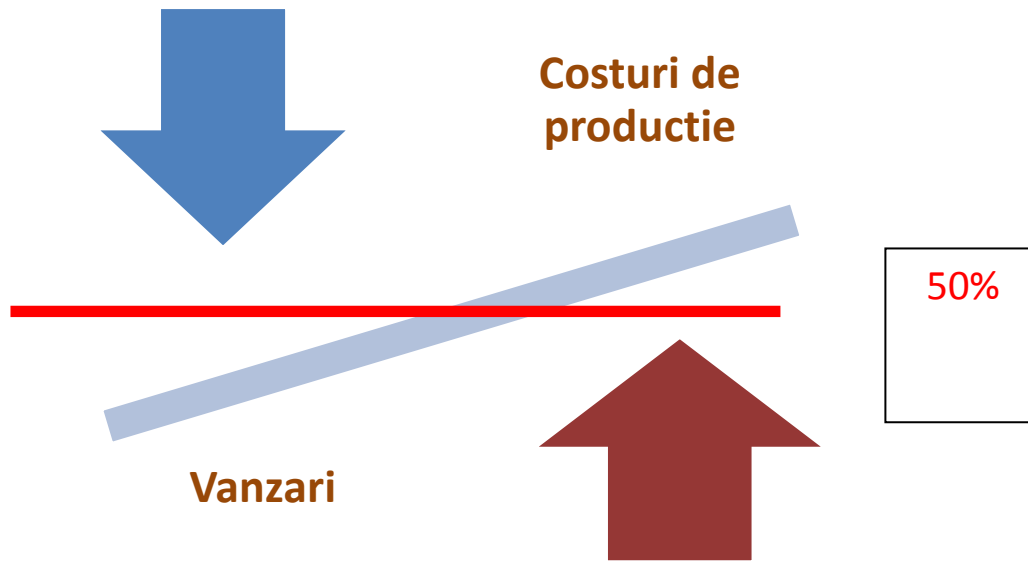
3.32. Pentru a stabili

- tipul de producător – de piața / alții non-piața

- sectorul unei instituții fără scop lucrativ – societati sau institutii fara scop lucrativ se aplică criteriul de 50 %:

(a) în cazul în care mai mult de 50 % din costurile de producție sunt acoperite din vânzări, unitatea instituțională este producător de piață și este clasificată în sectorul societăților nefinanciare sau financiare;

(b) în cazul în care mai puțin de 50 % din costurile de producție sunt acoperite din vânzări, unitatea instituțională este un alt producător non-piață și este clasificată în sectorul instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației. Însă celelalte instituții fără scop lucrativ non-piață care sunt controlate și majoritar finanțate de către administrația publică sunt clasificate în sectorul administrației publice.

3.33. Pentru a face distincția între producătorii de piață și alți producători nonpiață pe baza criteriului de 50 %, „vânzările” și „costurile de producție” sunt definite după cum urmează:

(a) Vânzările acoperă toate încasările rezultate din vânzarea produselor, exclusiv impozitele pe produse, dar inclusiv toate vărsămintele efectuate de către administrația publică sau de către instituțiile Uniunii Europene și acordate oricărui tip de producător care exercită aceeași activitate, respectiv toate vărsămintele legate de volumul sau valoarea producției sunt incluse, contrar acelor destinate să acopere un deficit global, care sunt excluse.

Această definiție a vânzărilor corespunde celei a producției la prețurile de bază, în afară de:

1. producția la prețuri de bază nu este definită decât după ce s-a decis dacă este o producție de piață sau non-piață: vânzările produselor servesc numai la evaluarea producției de piață; producția non-piață este estimată pe baza costurilor;
2. vărsămintele efectuate de către administrația publică pentru a acoperi un deficit global al societăților sau cvasi-societăților publice reprezintă alte subvenții pe produse, definite la punctul 4.35. litera (c). Ca urmare, producția de piață la preț de bază cuprinde și vărsămintele de această natură.

(b) Costurile de producție reprezintă suma consumului intermediar, remunerării angajaților, a consumului de capital fix și a altor impozite legate de producție. Pentru aplicarea criteriului de 50 %, alte subvenții pe producție nu sunt deduse. În scopul asigurării coerenței între conceptele de vânzare și costuri de producție, ultimele exclud toate costurile legate de formarea de capital pentru sine.

Criteriul de 50 % ar trebui să fie aplicat luând în considerare mai mulți ani consecutivi; se va aplica numai dacă se verifică pentru mai mulți ani sau este valabil pentru anul în curs, cu condiția să se extindă și pentru anii următori. Variațiile mici de volum ale vânzărilor de la un an la altul nu impun o reclasificare a unităților instituționale (și a unităților cu activitate de tip local și a producției lor).

3.34. Vânzările pot cuprinde mai multe elemente. Astfel, în cazul serviciilor de ocrotire a sănătății furnizate de către un spital, vânzările pot corespunde:

(a) cumpărărilor efectuate de angajatori, care trebuie înregistrate drept remunerare în natură plătită angajaților lor și drept cheltuieli pentru consumul final ale acestora din urmă;

(b) cumpărărilor efectuate de societățile private de asigurări;

(c) cumpărărilor efectuate de fondurile de securitate socială și administrațiile publice, care trebuie clasificate ca contribuții sociale în natură;

(d) cumpărărilor efectuate de gospodăriile populației care nu beneficiază de o restituire (cheltuieli pentru consum final).

Instituțiile fără scop lucrativ care furnizează servicii întreprinderilor constituie un caz special. De regulă, ele sunt finanțate din contribuțiile sau contribuțiile unui anumit grup de întreprinderi. Aceste contribuții nu sunt tratate ca transferuri, ci ca plăți ale serviciilor furnizate, adică drept vânzări. Instituțiile fără scop lucrativ de acest tip sunt deci producători de piață, aparținând sectoarelor societăților nefinanciare sau financiare.

3.36. Atunci când se aplică criteriul de 50 % referitor la vânzări și la costurile de producție ale instituțiilor fără scop lucrativ, private sau publice, includerea în vânzări a tuturor vărsămintelor legate de producție poate, în anumite cazuri particulare, să inducă în eroare. Aceasta se poate aplica de exemplu, la finanțarea producției școlilor private și publice: sumele vărsate de către administrația publică pot să fie în funcție de numărul de elevi sau să fie rezultatul unei negocieri cu școala. În acest caz, plățile respective nu trebuie considerate ca făcând parte din vânzări, chiar dacă au o legătură explicită cu volumul producției (numărul elevilor). Rezultă că o școală, a cărei finanțare provine în principal din acest tip de vărsăminte este un alt producător non-piață. Atunci când școala este un producător public, adică este finanțată și controlată în primul rând de către administrația publică, ea trebuie să fie clasificată în sectorul administrației publice. În cazul în care școala este un alt producător privat non-piață, ea aparține sectorului instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației.

Numai donațiile (rezultând, de exemplu, din operele de caritate) și alte subvenții pe producție, nu trebuie să fie tratate ca vânzări.

2. Subsectorul necomercial al economiei sociale

Marea majoritate a acestui subsector este compusă din asociații și fundații, deși pot fi întâlnite și organizații cu alte forme legale de organizare. Acest subsector este format din toate organizațiile economiei sociale, care, conform criteriilor care guvernează conturile naționale sunt producători necomerciali, adică furnizează majoritatea producției lor gratuit sau la prețuri nesemnificative din punct de vedere economic.

Conturile naționale includ un sector instituțional specific, S.15, denumit „instituțiile nonprofit care servesc gospodăriile” (NPISH), pentru a le diferenția de alte sectoare. În ESA 95 acest sector este definit ca fiind alcătuit din instituții nonprofit care sunt entități juridice separate, servesc gospodăriile și se încadrează la alți producători necomerciali privați.

Principalele lor resurse, exceptându-le pe cel obținute din vânzări ocazionale, provin din contribuții voluntare în numerar sau în natură oferite de gospodării în calitate de consumatori, din plăți efectuate de administrația publică și din venituri generate de proprietăți (ESA 95, 2.87).

INSTITUȚII FĂRĂ SCOP LUCRATIV ÎN SERVICIUL GOSPODĂRIILOR POPULAȚIEI (S.15)

2.87. Definiție: Sectorul instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației (IFSLSGP) (S.15) cuprinde instituțiile fără scop lucrativ cu personalitate juridică ce servesc gospodăriile populației și care sunt alți producători de non-piață privați (a se vedea punctul 3.32.). Resursele lor principale, altele decât cele rezultate din vânzări ocazionale, provin din contribuții voluntare, în numerar sau în natură, efectuate de gospodăriile populației în calitate de consumatori, din vărsămintele provenite de la administrațiile publice, (1) la fel ca și din veniturile din proprietate.

5. Constrangerea distribuirii parțiale a profitului

Conform CIRIEC sunt entitati de economie sociala acelea care pot să distribuie profiturile sau excedentele între membrii utilizatori, distribuirea nu este proporțională cu aportul de capital sau cu cotizațiile plătite de membri, ci cu tranzacțiile membrilor în cadrul organizației.

Conform CIRIEC sunt întreprinderi ale economiei sociale si intreprinderi înființate de lucrători pentru a crea sau a menține locurile lor de muncă care iau forma unor societăți anonime sau pe acțiuni. Și acestea pot fi considerate organizații democratice, dotate cu procese decizionale democratice, numai dacă majoritatea capitalului lor social este deținut de partenerii de activitate și este împărțit în mod egal între ei.

Tema de gândire

1. De verificat în legea cooperativelor – cooperativelor agricole și de credit (legi diferite) - distribuția profitului este în funcție de participarea la capital – nu sunt parte din economia socială??
2. De verificat întreprinderile care au rezultat prin privatizarea MEBO deținute de PASuri – organizații non-profit

ESA 95 Unitatile instituționale

2.12. *Definiție:* Unitatea instituțională este un centru elementar de decizie economică caracterizată printr-un comportament unitar și autonomie de decizie în exercitarea funcției principale. O unitate rezidentă este unitate instituțională în cazul în care beneficiază de autonomie decizională în exercitarea funcției principale și când dispune de o contabilitate completă sau ar fi în măsură să elaboreze un set complet de conturi la cerere, atunci când este posibil și necesar, atât din punct de vedere economic, cât și legal. Pentru a spune că o unitate beneficiază de autonomie de decizie în exercitarea funcției principale, unitatea trebuie:

- (a) să aibă dreptul să dețină în nume propriu bunuri și active; prin urmare, este în măsură să schimbe proprietatea asupra bunurilor sau activelor prin operațiuni cu alte unități instituționale;
- (b) să aibă capacitatea de a lua decizii economice și de a exercita activități economice, pentru care este direct responsabilă în fața legii;
- (c) să aibă capacitatea de a face plăți în nume propriu, de a-și asuma obligații sau alte angajamente și de a încheia contracte în nume propriu.

Pentru a putea spune că o unitate deține un set complet de conturi, unitatea trebuie să țină documente contabile care să cuprindă toate operațiunile economice și financiare pe care le-a efectuat în cursul unei perioade de referință contabilă, precum și un bilanț al activelor și pasivelor.

2.13. În cazul unităților care în mod evident nu au cele două caracteristici ale unității instituționale se vor aplica următoarele principii:

- (a) gospodăriile populației beneficiază întotdeauna de autonomie de decizie în exercitarea funcției principale și, prin urmare, trebuie să fie întotdeauna unități instituționale, chiar dacă nu dispun de contabilitate completă;
- (b) unitățile care nu au o contabilitate completă și pentru care nu este posibil sau util să se realizeze un set complet de conturi la cerere sunt tratate împreună cu unitățile instituționale în a căror contabilitate sunt cuprinse și conturile lor parțiale;
- (c) unitățile care, deși au o contabilitate completă, nu dispun de autonomie de decizie în exercitarea funcției principale sunt cuprinse în unitățile care le controlează;
- (d) unitățile care corespund definiției unității instituționale sunt considerate ca atare, chiar dacă nu își dau publicității conturile;

(e) unitățile care fac parte dintr-un grup de unități ce execută activități de producție și dispun de o contabilitate completă sunt considerate ca fiind unități instituționale, chiar dacă ele cedează o parte din autonomia lor de decizie organizației centrale (societatea holding) care își asumă conducerea generală a grupului; însăși societatea holding este considerată ca unitate instituțională distinctă de unitățile pe care ea le controlează, cu excepția cazului de la litera (b) de mai sus;

(f) cvasi-societățile dispun de o contabilitate completă și nu au statut juridic independent. Cu toate acestea, ele au un comportament economic și financiar diferit de cel al proprietarilor lor și similar cel al societăților. Pentru aceasta se consideră că se bucură de autonomie de decizie și sunt definite ca unități instituționale distincte.

Societățile holding sunt unități instituționale a căror funcție principală este de a controla și conduce un grup de filiale.

Unitatile institutionale sunt ulterior grupate – de asemenea si tranzactiile dintre ele.

Tema de gandire

Pentru proiectul nostru este necesara o analiza de profunzime a urmatoarelor entitati pentru a stabili daca sunt sau nu unitati institutionale si modul in care vor fi tratate in analizele statistice ulterioare:

- Firmele detinute de entitati ale economiei sociale indiferent de forma juridica a acestora –societati comerciale, cooperative, alte asociatii?
- Unitatile protejate
- Entitati care au prevederi contabile speciale – CARuri afiliate UNCAR, asociatiile de proprietari, cooperativele de credit?
- Altele, care?

Sectoare institutionale in care regasim entitati ale economiei sociale si

ESA 95 la producerea de bunuri și furnizarea de servicii, asigurări și finanțare are in vedere

Conform ESA 95 putem regasi entități (unități instituționale) parte a economiei sociale in 3 *sectoare instituționale* care se exclud reciproc și care alcătuiesc fiecare economie națională:

- 1) societăți nefinanciare (S11);
- 2) societăți financiare (S12);
- 5) instituții nonprofit care servesc gospodăriile (S15).

Aceste sectoare se exclud unul pe celalalt – ceea ce inseamna ca o unitate nu poate apartine decat unuia dintre sectoare..

Care sunt categoriile de unitati institutionale pe care le vom avea in vedere?

O sa luam pe rand unitatile institutionale definite in fiecare sector institutional si vom vedea care apartin economiei sociale.

1. SOCIETĂȚILE NEFINANCIARE (S.11)

2.21. Definiție: Sectorul societăților nefinanciare (S.11) grupează unități instituționale ale căror operațiuni distributive și financiare sunt distincte de cele ale proprietarilor lor și care sunt producători de piață (a se vedea punctele 3.31., 3.32, și 3.37.), a căror activitate principală constă în producția de bunuri și servicii nefinanciare (1).

2.23. Sintagma societăți nefinanciare denumește toate unitățile recunoscute drept entități cu personalitate juridică independente care sunt producători de piață și a căror activitate principală constă în producerea de bunuri și servicii nefinanciare. Unitățile instituționale sunt:

(a) societățile cu capital privat și public care sunt producători de piață și a căror funcție principală constă în producerea de bunuri și servicii nefinanciare;

(b) societățile cooperatiste și asociațiile recunoscute ca entități cu personalitate juridică independentă care sunt producători de piață, a căror funcție principală constă în producerea de bunuri și servicii nefinanciare;

(c) producători publici care, în temeiul unei legislații speciale, sunt recunoscuți ca entități cu personalitate juridică independentă, care sunt producători de piață, a căror funcție principală constă în producerea de bunuri și servicii nefinanciare;

(d) instituțiile fără scop lucrativ sau asociațiile care deservește societățile nefinanciare recunoscute ca entități cu personalitate juridică independentă care sunt producători de piață, a căror funcție principală constă în producerea de bunuri și servicii nefinanciare (1) ;

(e) societățile holding ce controlează (a se vedea punctul 2.26.) un grup de societăți care sunt producători de piață, dacă activitatea preponderentă a acestui grup de societăți în ansamblu — măsurată pe baza valorii adăugate — este producția de bunuri și servicii nefinanciare;

(f) cvasi-societățile private și publice care sunt producători de piață, a căror funcție principală constă în producerea de bunuri și servicii nefinanciare.

Dintre acestea ar putea fi parte a economiei sociale

- societățile cooperatiste și asociațiile recunoscute ca entități cu personalitate juridică independentă care sunt producători de piață, a căror funcție principală constă în producerea de bunuri și servicii nefinanciare;
- instituțiile fără scop lucrativ sau asociațiile care deservește societățile nefinanciare recunoscute ca entități cu personalitate juridică independentă care sunt producători de piață, a căror funcție principală constă în producerea de bunuri și servicii nefinanciare (1) ;
- societățile holding ce controlează (a se vedea punctul 2.26.) un grup de societăți care sunt producători de piață, dacă activitatea preponderentă a acestui grup de societăți în ansamblu — măsurată pe baza valorii adăugate — este producția de bunuri și servicii nefinanciare;

2. SOCIETĂȚI FINANCIARE (S.12)

2.32. Definiție: Sectorul societăților financiare (S.12) cuprinde toate societățile și cvasi societățile a căror funcție principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară și/sau în exercitarea de activități financiare auxiliare (auxiliari financiari) (1). Intermedierea financiară este activitatea prin care o unitate instituțională achiziționează active financiare și, simultan, contractează angajamente (a se vedea punctul 2.34.) pentru sine (a se vedea punctul 2.33.) prin intermediul operațiunilor financiare de piață (a se vedea punctele 2.37. și 2.38.).

Activele și pasivele intermediarilor financiari prezintă caracteristici diferite, ceea ce presupune că în cadrul proceselor de intermediere financiară fondurile colectate sunt transformate sau regrupate pe baza unor criterii, cum ar fi cel de scadență, volum, gradul de risc etc.

Activitățile financiare auxiliare sunt activitățile strâns legate de intermedierea financiară, dar care nu fac parte cu toate acestea din acesta (a se vedea punctul 2.39.).

2.40. Unitățile instituționale incluse în sectorul societăților financiare (S.12) sunt următoarele:

(b) societățile cooperatiste și asociațiile recunoscute ca persoane juridice a căror funcție principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară și/sau în exercitarea de activități financiare auxiliare;

(d) instituțiile fără scop lucrativ recunoscute ca persoane juridice, a căror funcție principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară și/sau în exercitarea de activități financiare auxiliare sau care sunt în serviciul societăților financiare;

(e) societățile holding (a se vedea punctul 2.14.) dacă activitatea preponderentă pe teritoriul economic a grupului de filiale este furnizarea de servicii de intermediere financiară și/sau de servicii financiare auxiliare;

(f) organismele de plasament colectiv neconstituite în societăți, care îmbracă forma unor titluri de portofoliu constituite de către grupări de investitori, a căror gestiune este, în general, asigurată de alte societăți financiare. Prin convenție, aceste fonduri constituie unități instituționale distincte de societățile financiare care le administrează;

(g) cvasi-societățile financiare:

1. unitățile neconstituite în societăți a căror funcție principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară și care sunt supuse unei reglementări și unui control (în majoritatea cazurilor clasificate în subsectorul altor instituții financiare monetare sau subsectorul societăților de asigurare și a fondurilor de pensii), se bucură de autonomie decizională și au o gestiune autonomă de cea a proprietarilor lor. Comportamentul lor economic și financiar este similar celui al societăților financiare. Din această cauză ele sunt tratate ca unități instituționale distincte. De exemplu, sucursalele societăților financiare nerezidente;

2. celelalte unități neconstituite în societăți, a căror funcție principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară, dar care nu sunt supuse nici unei reglementări sau nici unui control, sunt considerate ca fiind cvasi-societăți financiare, numai dacă îndeplinesc condițiile impuse pentru a fi recunoscute drept cvasi-societăți [a se vedea punctul 2.13. litera (f)];

3. unitățile neconstituite în societăți a căror funcție principală constă în exercitarea de activități financiare auxiliare, sunt considerate ca fiind cvasi-societăți financiare numai dacă satisfac condițiile impuse pentru a fi considerate drept cvasi-societăți [a se vedea punctul 2.13. litera (f)].

2.41. Sectorul societăților financiare este divizat în 5 subsectoare:

(a) banca centrală (S.121);

(b) alte instituții financiare monetare (S.122);

(c) alți intermediari financieri, exclusiv societățile de asigurare și fondurile de pensii (S.123);

(d) auxiliari financieri (S.124);

(e) societăți de asigurare și fonduri de pensii (S.125).

Subsectorul: Alte instituții financiare monetare (S.122)

Instituțiile financiare monetare nu pot fi denumite pur și simplu „bănci”, pentru că aceste instituții pot cuprinde, pe de o parte, anumite societăți financiare care nu-și pot lua denumirea de bănci și unele care nu sunt autorizate să o facă în anumite țări, în timp ce alte unități financiare care se descriu drept bănci nu pot fi instituții financiare monetare. În general, următorii intermediari financieri sunt clasificați în subsectorul S.122:

(a) băncile comerciale, băncile „universale”, băncile „multifuncționale”;

(b) băncile de economii (inclusiv bănci cooperatiste de economii și casele de economii și asociațiile de credit);

(c) instituții de cecuri și viramente poștale, băncile poștale;

(d) băncile și casele de credit comunal, rural sau agricol;

(e) cooperativele de credit bancar, casele de credit mutual;

(f) băncile specializate (de exemplu, băncile de afaceri, casele de emisiuni sau băncile private).

Subsectorul S.122 nu cuprinde:

(a) societățile holding având ca unic obiect controlarea și dirijarea unui grup format în principal din alte instituții financiare monetare, dar care nu sunt de fapt alte instituții financiare monetare.

Acestea se regăsesc în subsectorul S.123 (a se vedea punctul 2.43.).

(b) instituțiile fără scop lucrativ recunoscute ca entități cu personalitate juridică ce servesc alte instituții financiare monetare, dar care nu exercită o activitate de intermediere financiară. Aceste instituții se regăsesc în subsectorul S.124 (a se vedea punctul 2.44.).

Dintre acestea ar putea fi parte a economiei sociale

(d) băncile și casele de credit comunal, rural sau agricol;

(e) cooperativele de credit bancar, casele de credit mutual;

Entitati care vor fi avute in vedere – functioneaza pe baza unor legi diferite – specifice)

1. Asociații și fundații
2. Cooperative
3. Cooperative de credit
4. Cooperative agricole
5. Case de Ajutor reciproc ale salariaților
6. Case de Ajutor reciproc ale pensionarilor
7. Asociații de proprietari de locuințe
8. Asociații – grupuri de producători agricoli
9. Obști și composesorate
10. Societăți mutuale de asigurări
11. UPA
12. Altele – care?

Tabel de completat pentru fiecare tip de entitate

Entitatea / Criteriul Modalitatea de verificare	Public - privat	Autonomie decizionala	Producator piata – non-piata – surse de venit	Profit sau non-profit Constrangerea distribuirii partiale a profitului	Sector institutional Domeniu de activitate economica